

Påsknatten

Kristus har övervunnit döden

Påsknattens mässa är i många länder påsktidens centrala gudstjänst vid sidan av påskmorgonens mässa. Påsknatten och påskmorgonen bildade också i början en enda gudstjänsthelhet. Påsknattens gudstjänst var ursprungligen inriktad på att invänta Herrens uppståndelse. Nattvarlden firades i soluppgången. Solen är symbolen för den uppståndne Herren, och soluppgången symboliserar hans uppståndelse från de döda. Ljusen som tänds under påsknattens mässa illustrerar att solen går upp och att dödens mörker viker.

Påsknattsgudstjänstens centrala ämnen är Gamla testamentets påskberättelser, åminnelsen av vårt dop och händelserna vid graven på påskmorgonen. Jesu grav är tom. Gud har uppväckt honom från de döda och så brutit gravens och dödens bojar. Vi minns att också vi i dopet har dött och uppstått med Kristus.

LITURGISK FÄRG: vit

PSALMFÖRSLAG

För alla påskens gudstjänster

- 90 Upp, min tunga
- 91 Uppstånden är vår Herre Krist
- 88 Krist är uppstånden

För påsknatten

- I 95 Detta är den stora dagen
- 89 Nu kommen är vår påskafröjd
- Dps 94 Nu låt oss fröjdas med varann
- 103 Herren lever, våga tro det

Bibeltexterna

Psaltarpsalm

Antifon

Jag var död, och se, jag lever
i evigheters evighet.

Upp. 1:18

Psalm

Jag vill lovsjunga dig, Herre,
ty du drog mig upp ur djupet
och lät inte mina fiender triumfera.
Herre, min Gud, jag ropade till dig
och du gjorde mig frisk.
Herre, du förde mig upp ur dödsriket,
du gav mig liv, du räddade mig
från graven.

Sjung Herrens lov, ni hans trogna,
prisa hans heliga namn!

Ofärd är i hans vrede,
men i hans nåd är liv.

Om kvällen är gråten min gäst
men om morgonen jublet.

Ps. 30:2-6

Ära vare Fadern och Sonen
och den heliga Anden,
nu och alltid och i evigheters evighet.
Amen.

Antifonen upprepas.

Hallelujavers

Herren är min kraft och mitt värn,
han blev min räddning.
Han är min Gud,
honom vill jag prisa,
min faders Gud,
honom vill jag lovsjunga.
2 Mos. 15:2

Läsning ur Gamla testamentet

Man läser åtminstone 2 Mos. 14:8, 10–16,
21–22.

1 Mos. 1:1–5, 26–28 (29–
30) 31–2:1

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord.

Jorden var öde och tom, djupet täcktes av mörker och en gudsvind svepte fram över vattnet. Gud sade: ”Ljus, bli till!” Och ljuset blev till. Gud såg att ljuset var gott, och han skilde ljuset från mörkret. Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den första dagen.

Gud sade: ”Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss. De skall härska över havets fiskar, himlens fåglar, boskapen, alla vilda djur och alla kräldjur som finns på jorden.” Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: ”Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden.”

(Gud sade: ”Jag ger er alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med frö i sin frukt; detta skall ni ha att äta. Åt markens djur, åt himlens fåglar och åt dem som krälar på jorden, allt som har liv i sig, ger jag alla gröna örter att äta.” Och det blev så.)

Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen. Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns.

1 Mos. 8:1–12 (18–22)

Då tänkte Gud på Noa och alla de vilda och tama djur som var med honom i arken. Han lät en vind blåsa över jorden och vattnet började sjunka undan. Djupets källor och himlens dammluckor stängdes till, regnet hejdades och vattnet drog sig efter hand bort från jorden. Efter de 150 dagarna började vattnet minska. På sjuttonde dagen i sjunde månaden blev arken stående på Araratbergen. Vattnet fortsatte hela tiden att minska, och när den tionde månaden kom, på första dagen i månaden, blev bergens toppar synliga.

Efter fyrtio dagar öppnade Noa ett fönster som han hade gjort på arken och släppte ut en korp. Den flög fram och åter till dess vattnet torkat upp på jorden. Sedan släppte han ut en duva för att se om vattnet hade sjunkit undan från marken. Men duvan fann ingen plats där den kunde vila utan återvände till honom i arken, eftersom det stod vatten över hela jorden. Då sträckte Noa ut handen och tog in duvan till sig i arken. Han väntade sju dagar till, sedan släppte han ut duvan ur arken ännu en gång. Om kvällen kom den tillbaka till honom, och då hade den ett friskt blad från ett olivträd i näbben. Då förstod Noa att vattnet hade sjunkit undan från jorden. Han väntade sju dagar till, sedan släppte han ut duvan igen, och nu kom den inte mer tillbaka till honom.

(Och Noa gick ut ur arken tillsammans med sina söner och sin hustru och sina sonhustrur. Alla fyrfotadjur och kräldjur och fåglar, allt som myllrar på jorden, gick ut ur arken, den ena arten efter den andra.

Noa byggde ett altare åt Herren. Han tog fyrfotadjur och fåglar av alla rena arter

och offrade dem som brännoffer på altaret. Och Herren kände den blidkande lukten, och han sade till sig själv: "Aldrig mer skall min förbannelse drabba marken för människans skull, för att hon alltifrån ungdomen har ett ont uppsåt. Jag skall aldrig mer förgöra allt levande, så som jag nu har gjort.

Så länge jorden består
skall sådd och skörd, köld och värme,
sommars och vinters, dag och natt
aldrig upphöra att skifta.")

2 Mos. 14:8, 10-16, 21-22

Herren förhårdade farao, kungen av Egypten, så att han satte efter israeliterna, som dristigt hade tågat ut.

Då farao närmade sig upptäckte israeliterna att egypterna var på marsch mot dem. De blev förfärade och ropade till Herren. Och de sade till Mose: "Fanns det inga gravar i Egypten, så att du måste ta oss hit för att dö i öknen? Varför har du gjort så mot oss? Varför förde du oss ut ur Egypten? Bad vi inte redan där att du skulle låta oss vara i fred och låta oss tjäna egypterna? Hellre träla för egypterna än dö i öknen!" Mose svarade: "Var inte rädda! Stanna här; i dag skall ni bli vittnen till den seger som Herren vinner åt er. Ty så som ni ser egypterna i dag skall ni aldrig någonsin se dem mer. Herren skall strida för er, och ni skall vara tysta!"

Herren sade till Mose: "Varför ropar du till mig? Säg åt israeliterna att dra vidare. Lyft din stav och sträck ut din hand över havet och klyv det, så att israeliterna kan gå torrskodda tvärs igenom havet."

Mose sträckte ut sin hand över havet, och Herren drev undan havet med en stark östanvind, som blåste hela natten. Så gjorde han havet till torrt land. Vattnet klövs, och israeliterna gick torrskodda tvärs igenom havet, medan vattnet stod som en vägg på båda sidor.

Jes. 55:1-7

Kom, alla ni som törstar,
kom hit och få vatten,
kom, även om ni inte har pengar!
Förse er med säd, så att ni får äta!
Kom och få säd utan pengar,
vin och mjölk utan att betala!
Varför lägger ni pengar på det

 som inte är bröd,
er lön på sådant som inte mättar?
Lyssna till mig, så får ni äta gott
och njuta av feta rätter.

Kom till mig och hör noga på,
lyssna, så får ni liv.

Jag sluter ett evigt förbund med er,
den nåd jag visat David skall bestå.
Honom gjorde jag till ett vittne för folken,
till furste och härskare över dem.

Du skall kalla på folkslag du inte känner,
folkslag som inte känner dig skyndar till
för Herrens, din Guds, skull,
Israels Helige, som skänkt dig härlighet.
Sök Herren medan han låter sig finnas,
åkalla honom medan han är nära.

Må den gudlöse överge sin väg,
den ondskefulle sina planer.

Må han vända om till Herren,
så skall han förbarma sig över honom,
vända om till vår Gud,
som alltid vill förlåta.

Hes. 36:24-28

Jag skall hämta er hos de främmande folken, samla in er från alla länder och föra er till ert eget land. Sedan skall jag bestänka er med rent vatten och göra er rena. Ni har orenat er med alla era avgudabilder, men jag skall göra er rena. Jag skall ge er ett nytt hjärta och fylla er med en ny ande. Jag skall ta bort stenhjärtat ur kroppen på er och ge er ett hjärta av kött. Med min egen ande skall jag fylla er. Jag skall se till att ni följer mina bud och håller er till mina stadgar och lever efter dem. Ni skall få bo i det land jag gav era fäder. Så skall ni vara mitt folk, och jag skall vara er Gud.

Läsning ur Nya testamentet

Rom. 6:3–11

Vet ni då inte att alla vi som har döpts in i Kristus Jesus också har blivit döpta in i hans död? Genom dopet har vi alltså dött och blivit begravda med honom för att också vi skall leva i ett nytt liv, så som Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet. Ty har vi blivit ett med honom genom att dö som han skall vi också bli förenade med honom genom att uppstå som han. Vi vet att vår gamla människa har blivit korsfäst med honom för att den syndiga kroppen skall berövas sin makt, så att vi inte längre är slavar under synden. Ty den som är död är frikänd från synden. När vi nu har dött med Kristus är vår tro att vi också skall leva med honom. Vi vet ju att Kristus har uppväckts från de döda och inte mer skall dö. Döden är inte längre herre över honom. När han dog, dog han bort från synden, en gång för alla. När han nu lever, lever han för Gud. Så skall också ni se på er själva: i Kristus Jesus är ni döda för synden men lever för Gud.

eller

Kol. 3:1–4

Om ni alltså har uppstått med Kristus, sträva då efter det som finns där uppe där Kristus sitter på Guds högra sida. Tänk på det som finns där uppe, inte på det som finns på jorden. Ni har ju dött, och ni lever ett osynligt liv tillsammans med Kristus hos Gud. Men när Kristus träder fram, han som är ert liv, då skall också ni träda fram i härlighet tillsammans med honom.

Evangelium

Mark. 16:1–8

När sabbaten var över köpte Maria från Magdala och Maria, Jakobs mor, och Salome välluktande kryddor för att gå och smörja Jesus. Tidigt på morgonen efter sabbaten kom de till graven när solen gick upp. Och de sade till varandra: "Vem skall rulla undan stenen från graven åt oss?" Men så fick de se att stenen var bortrullad, den var mycket stor. De gick in i graven och såg en ung man i lång vit dräkt sitta där till höger, och de blev förskräckta. Men han sade till dem: "Var inte förskräckta. Ni söker efter Jesus från Nasaret, han som blev korsfäst. Han har uppstått, han är inte här. Se, här är platsen där han blev lagd. Men gå och säg till Petrus och de andra lärjungarna: 'Han går före er till Galileen. Där skall ni få se honom, som han har sagt er.'" Då lämnade de graven och sprang därifrån, darrande och utom sig. Och de sade ingenting till någon, för de var rädda.

Dagens bön

1.

Allsmäktige Gud,
du ledde ditt folk till frihet
från slaveriet i Egypten,
och du förde din Son ur dödens mörker
fram i ljuset.
Genom hans uppståndelse skänker du oss
liv och oförgänglighet.
Befria oss från allt som binder oss.
Ge oss glädjen i det nya livet.
Hör oss för Jesu Kristi skull.

2.

Allsmäktige Gud och Fader,
vi prisar dig
för att du uppväckte din Son Jesus Kristus
från de döda
och lät honom besegra döden.
Genom vårt dop
har han tagit oss med i sin uppståndelse
och gett oss påskens glädje.
Vi tackar dig, Gud, för denna heliga natt,
då du på nytt skänker oss
ditt underbara ljus
mitt i vårt mörker.
Dig vare ära i evighet.

3.

Fader,
genom dopet lät du oss dö
och bli begravda med Kristus,
för att vi som han skall uppstå till nytt liv.
Genom din härlighets kraft
är Kristus nu herre över döden.
Låt honom vara herre också över vårt liv,
så att vi inte längre är slavar under synden
utan lever för rättfärdigheten.
Vi ber i Jesu Kristi namn.